

Timplan 2, högstadiet, 45 min

Trygg ungdom

Mål

Eleven övar verksamhet som främjar tryggheten och tar ansvar för sig själv och för vardagen samt förstår betydelsen av att skydda privatlivet och de personliga gränserna (L3). Eleven övar att lyssna på sig själv och se saker ur andras synvinkel (L1), lär sig respekt för andra och principerna för växelverkan (L2), känslomässiga färdigheter (L3) samt samarbete med andra (L6).

Läroämnen

Hälsokunskap, religion, livsåskådningskunskap, samhällslära

Artiklar

Konventionen i allmänhet, särskilt artiklarna 16, 17 och 34.

Nyckelord

Konventionen om barnets rättigheter, trygghet, mem, trakasserier, nätsäkerhet, sociala medier

Tillbehör

Pekdatorer eller datorer ELLER papper, sax, lim och tidningar ur vilka bilder klipps

Lektionens gång

Inledning: Vilka saker ökar eller minskar ungdomars trygghet? (10 min)

Läraren berättar om barnets och den ungas rätt till en trygg livsmiljö. Var och en av oss har rätt till trygghet i hemmet, i kamratrelationer, vid sällskapande, i skolan och i hobbyer. Att avsiktligt skada eller trakassera någon annan är alltid fel. Hurdana saker försämrar de ungas trygghet i deras egen livsmiljö? Läraren kan ge exempel på sådana (våld, sexuella trakasserier, trakasserier, mobbning, gängbildning, hatretorik ...).

Om eleverna har tillgång till pekdatorer eller datorer, kan de efter inledningen utföra ett säkerhetstest för unga på webbplatsen Nettiturvakoti (på finska):

<https://nettiturvakoti.fi/tunnista-vakivalta/testit-ja-tehtavat/turvallisuustesti-nuorelle/>.

Trygghetselement (10 min)

Ni diskuterar parvis om vad barnets rätt till trygghet innebär allmänt och för var och en. Det kan vara bra att läraren utser paren och säkerställer att ingen blir ensam. Följande hjälpfrågor kan användas:

- I vilka situationer har du känt dig trygg/otrygg?
- Vad ökar eller vad minskar din känsla av trygghet?

Paren antecknar sina viktigaste åsikter på tavlan och ni diskuterar dem gemensamt. Vilka trygghetsmoment har framkommit i arbetet? På vilket sätt kan var och en påverka sin egen och andras trygghet?

Uppgift: Ett mem (20 min)

Inledning: Mem är humor, men de har ofta någon allvarigare tanke i bakgrunden.

Ordet "mem" härstammar från den grekiska termen "mimeme" som betyder härma. Ordet lanserades av evolutionsbiologen Richard Dawkins i mitten av 1970-talet. Ett mem fungerar som en gen, det reproducerar sig.

I princip kan ett mem finnas i vilken form som helst, men vanligen är det en visuell presentation som består av en eller några bilder och till vilka man fogat text. Bilderna och texterna är i allmänhet inte direkt kopplade till varandra, utan humorn uppstår genom en kombination av bilden och den bifogade texten.

Titta tillsammans på några av de mem som finns på nätet. Vilka av dem anser eleverna vara särskilt träffande och vad gör dem skojiga?

Uppgift: Gör ett mem som anknyter till ett tryggt liv med någon gratis memmaskin (t.ex. <https://imgflip.com/memegenerator>) som finns på nätet eller med något annat program eller med papper genom att rita och klippa och klistra. Visa ditt mem för resten av gruppen. Diskutera tillsammans mem och de budskap som de lyfter fram.

Om ni vill kan ni göra en utställning av era mem på väggen i klassen eller posta dem i de sociala medierna på skolans eller elevernas egna konton. Använd vid postningar hashtaggen #MinTrygghet #DinTrygghet. Om ni vill, kan ni tagga Barnets rättigheters konto i de sociala medierna (Twitter: @LapsenOikeudet, IG: @lapsenoikeudet)

Bakgrundsmaterial (på finska): <https://voima.fi/hairikot/artikkeli/tarinankerronta-on-osa-sotaa/>

Till sist (5 min)

I slutet av lektionen påminner läraren om skolans trygghetsregler, riktlinjer mot bland annat mobbing och diskriminering samt vem den unga personen kan vända sig till om hans eller hennes trygghet äventyras. Dessa kan också skrivas upp på tavlan. Ni kan nämna t.ex.

- Närstående vuxna
- Lärare och kuratorer
- Chattjänster, såsom Apuu, Sekasin, Solmu, Nuorten exit, Netari, Befolkningsförbundets telefon för pojkar eller Mannerheims Barnskyddsförbunds Barn- och ungdomstelefon
- Psykporten för unga
- Seri-stödcentret för personer som utsatts för sexuellt våld
- Webbtjänsten Lasinen lapsuus

- Webbtjänsten Keijun varjo för unga kvinnor som behöver stöd med självreglering
- Sinuiksi.fi där man kan ställa frågor om mångfalden av kön och sexuell läggning
- Nettisyli som ger stöd för återhämtning från matstörning
- Nuorten Turvasatama, som verkar på Discord i synnerhet som stöd för klienter inom barnskyddet
- Flickornas och Pojkarnas hus
- Nettipoliisi
- Brottsofferjouren RIKU
- Etsivä nettityö
- Social- och krisjour i den egna kommunen

Hemuppgift eller andra lektionen

Följ nyheterna (inte den s.k. gula pressen). Välj en nyhet som du upplever att minskar eller hotar din trygghet. Skriv vad du kan göra åt saken.